

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumerează și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscrise nu se înapoiază.

Sibiu, 11 Decembrie st. v.

Cea dintâi datorie a oamenilor ce iau asupra lor sarcina de a governa e fără îndoială de a-și da toată silința să cunoască țara, pe care au s'o guverneze.

Acesta e un lucru, care nu se dovedește: e de sine înțeles.

Oamenii, care guvernează astăzi Ungaria, au lipsit și lipsesc dela această datorie. Trebuie să o presupunem aceasta. Sînt o mulțime de lucruri, care fac să ni se impună convingerea, că cercurile guvernamentale foarte adese-ori sînt rău informate despre cele ce se petrec în țară. Altfel ele nu ar pute să manifesteze dispozițiunile, pe care le manifestează.

Rău informate sînt cercurile guvernamentale mai ales în acea ce ne privește pe noi Români. Nici d-l Coloman Tisza, nici cei mai de aproape ai sei nu cunosc de loc adevăratele curente populare române, nu știu să facă deosebire între deosebitele grupuri politice, care s'au format la noi și confundă foarte adese-ori oameni politici cu vederi cu totul deosebite în același grup. Astfel foarte adese-ori li se întemplantă să strice causei, pe care vor să o susțină ori să compromită pe oamenii, cărora ar dori să le câștige trecere.

Nouă, Românilor, încă de mult ni s'a pus în Ungaria întrebarea, dacă se poate ori nu asigura libertatea noastră de desvoltare prin bună învoială.

Marea majoritate, aproape totalitatea clasei culte române inclină spre convingerea, că este cu puțință o asemenea rezolvare prin buna învoială a conflictelor dintre noi și Maghiari, și numai o foarte mică minoritate a pierdut această speranță și așteaptă rezolvarea numai ca urmare a unei catastrofe politice.

Această mică minoritate se împarte în două grupe extreme.

Una dintre aceste, cu desevîrșire neînsemnată, e așa numita zestre guvernamentală, oameni, care merg cu toate guvernele și pentru care „politică“ înseamnă a te pune bine cu aceia, care din întemplantă sînt la putere. Ei nu cred în durabilitatea actualii stări de lucruri, însă nu speră, că Români vor pute să o schimbe în curînd, nici că ei înșiși pot să contribuie la această schimbare; caută dar' să-și asigureze favoruri și pozițiuni și ne fac nouă Românilor servicii decăte-ori pot fără ca să se compromită față cu guvernul. Acești oameni sînt în ultima analiză foarte inofensivi: nouă nu pot să ne strice, pentru-că în fundul inimii lor nici nu o vor aceasta, ear' guvernului nu pot să-și folosească, fiindcă n'au absolut nici o trecere, sînt așa dîcînd excomunicați dintre Români.

A doua grupă extremă, de-asemenea mică, dar' mai puțin inofensivă, sînt intransigenții, copiii nostri teribili. Nici acestia nu cred în durabilitatea actualii stări de lucruri; ei cred însă, că Români pot să producă o catastrofă socială, care să aibă drept urmare rezolvarea conflic-

telor dintre noi și Maghiari. Lucrează dar' din răpădă, că să împingă poporul, masele, spre această catastrofă, strigînd mereu, că perim vîdînd cu ochii, ne stîr-pim, ne stîngem de pe fața pămîntului, dacă răbdăm mai departe precum am răbdat până acum.

Acestia sînt oameni, de care ne temem noi, majoritatea mai chibzuită a clasei culte române, și această temere, care ne ține mereu nedumeriți, ne-a frînt în două părți, ce-i drept, foarte inegale, dar', în sfîrșit, ne-a frînt, ne-a desbinat.

O seamă de oameni de oare-care valoare, cu oare-care pozițiune socială, cu oare-cari relațiuni, s'au înțeles să facă o încercare cătră guvern, să străbată în cercurile guvernamentale și să producă acolo convingerea, că este în interesul țării și al națiunii maghiare în deosebi, ca să se schimbe actuala stare de lucruri în sensul dorințelor noastre. Întrunindu-se la Budapesta, ei au stabilit într'un program condițiunile, în care Români ar pute să înceteze a-i mai face opozițiune guvernului, și așteaptă acum să se împlinescă aceste condițiuni.

Această încercare a fost greșită, și că a fost greșită, aceasta trebuie să o simțăm din zi în zi mai mult chiar și aceia, care au făcut-o. Înainte de toate, făcîndu-o, ei s'au izolat, și nu este în viața politică greșală mai mare decît o faptă, ce are drept urmare izolarea celui ce a săvîrșit-o. Căci în politică toate prin colectivități se fac și numai acela e om de valoare, care scie să adune mulți oameni împregiurul seu, ear' aceasta nu-i reușește decît acela, care scie ce vrea lumea și voește și el ca dînsa. Nici în sentimentul public român, nici în cercurile guvernamentale n'a existat și nu există încă inclinarea de apropiere, și de aceea încercarea făcută de conferența din Budapesta a fost cel puțin cam pripită.

În cercurile guvernamentale se crede, precum se pare, că noi sîntem prea slabi spre a rezista îndelung și că va trebui să renunțăm în cele din urmă de a desvolta mai departe viața română, pe care am întemeiat-o aici, în Carpați; noi simțim însă că puterea de rezistență ne este nesecată, că nimic nu poate să treacă îndelunga noastră răbdare, că nici chiar voină nu putem renunța, fiindcă nu ne iartă firea noastră îndărătnică. Căci mult am răbdat, în răbdări ne-am trăit veacuri întregi traiul și răbdările ne-au oțorit, și precum rădăcina plopului scoate mlădițe prin crepăturile pardoselii de peatră, astfel Românul se ridică îndată-ce află o clipă de resuflare liberă. Nu un deceniu, nici două, ci veacuri întregi de-a rîndul, și nu ca astăzi, ci cu o însutită greutate a fost Românul apăsător, dar' apăsarea nu l'a strivit, ci l'a înăbușit numai, și el s'a ridicat sprinten în picioare, când a venit clipa liberei resuflări.

Aceasta trebuie, nu să o scie numai, să o simțăm Maghiarii și toți aceia, care iau îndelunga răbdare a Românului drept lipsă de energie vitală. Datoria noastră e

să ne afirmăm în felul nostru domol dar' îndărătnic, pentru-ca să producem simțămîntul, că stăm infipți și morți numai cedăm și că nu înzadar sîntem născuți din părinți trăiți în traiu de suferințe.

Atunci când o vor simți Maghiarii aceasta, numai atunci se va produce în ei inclinarea de apropiere: de bună voie nimeni nu renunță la o situațiune ce îi priesce, și numai acela, care scie să se impună, poate să ajungă la recunoașterea valorii sale.

De aceea conferența din Budapesta a fost rea și pentru noi, și pentru țară și pentru Maghiari, căci ea a contribuit foarte mult la menținerea părerii greșite ce s'a format în cercurile guvernamentale asupra noastră. Lasă că am fost slăbiți prin depărtarea din mijlocul nostru a unui șir de oameni mai însemnați, dar' ceea ce este mai rău, acești oameni și-au creat o pozițiune falsă, și-au pierdut trecerea în mijlocul nostru fără ca să fi câștigat drept echivalent încrederea cercurilor guvernamentale și să fi putut contribui la lămurirea relațiilor noastre. Chiar și acum guvernul pune pe dl Gáll alături de dl Rácz ori cu dl Moldován Gergely, și te cuprinde mila, când îl vezi pe „Viitorul“ silit a protesta contra afirmării, că dl Gáll ar fi reprezentînd în presă ceea ce dl Rácz reprezintă în dietă. Și de ce oare Români să facă deosebire între dl Rácz și dl Gáll, dacă nici „Nemzet“ nu admite, că poate să existe vreo deosebire între acești doi aderenți ai guvernului?! Ba, dacă e vorba, am dori să scim în ce consistă acea deosebire, câtă vreme guvernul nu o face, ci urmează a socoti pe toți Români guvernamentali drept nise unelte, de care poate dispune în virtutea puterii sale.

Tochmai astfel însă, confundînd oameni foarte deosebiți, guvernul servește o cauză, pe care trebuie să presupunem, că vrea să o combată.

Cu cât mai mult crește zestre noastră guvernamentală, cu atît mai inclinată e lumea de a primi drept adevăr ceea ce susțin intransigenții, și dacă în adevăr toți aceia, care au subscris programul din Budapesta au pierdut speranța în o rezolvare prin buna învoială a conflictelor dintre noi și Maghiari, dacă ei au renunțat la luptă, s'au aruncat orbîș în brațele guvernului, dacă sînt în adevăr zestre guvernamentală, atunci nimeni, între Români, nu mai poate susține cauza bunei învoeli. Și dacă guvernul e atît de rău informat asupra aderenților sei, ori și-cine își poate închipui ce greșite îi sînt părerile asupra celor ce îl combat.

„Nemzet“, făcînd în numărul dela 22 Decembrie o scurtă dare de seamă despre „ceremonia“ ridicării bibliotecii studenților români din Lugoj, încheie cu cuvintele: „Evel megszűnik az ügy, mely annyi port vert fel“ (Cu aceste se termină cauza, care a produs atîta senzațiune).

Apoi „éppen nem szűnik meg!“

Prin asemenea măsuri arbitrar guvernul ne ia puțință de a ne mai susține în poziția noastră de acum și ne împinge spre unul din cele două extreme.

Dar' despre aceasta ne rezervăm a vorbi mai pe larg. —

Revistă politică.

Sibiu, 11 Decembrie st. v.

Primarul Clujului nu vrea să rămână îndărătnic celuia din Budapesta: dl Haller vrea să dovedească vrednicia orașului, în a cărui frunte stă, drept centrului de cultură maghiară aici în Ardeal. Am publicat în „Cronica“ numărului nostru de ieri apelul primarului Clujan pentru înființarea unei „Reuniuni de cultură maghiară“, ceea ce în limba celorlalte neamuri înseamnă „Reuniune de maghiarizare“, se înțelege maghiarizare nu cu forța, ferească!, dar' nici măcar prin umbră de presiune, ci numai prin „atracția“ blîndă a oamenilor de o civilizație superioară, ca și cari Clujeni totdeauna și până acuma s'au arătat față cu noi „frații“ nemaghiari, d. e. mai deunăzi în cafenea când cu numărarea caramboalelor de biliard în limba „incultă“ română. Ne așteptăm deci la un discurs de inaugurare din partea dlui Haller cam de aceeași pînură, cum e cel publicat de noi mai la vale, pe care tocmai acum l'a ținut colega d-sale din Budapesta, d-l Gerlóczy. „N'am înscris forța pe steagul nostru, ci totdeauna în interesul ajungerii țintei noastre vom ave înaintea ochilor și mai departe cavalerismul națiunii maghiare fără seamă în istoria universală...“ Așa a enunțat primarul din Budapesta, și dacă d-l Haller încă va scoate „cavalerismul“ maghiar la iveală, o face ca Clujan poate cu mai mult cuvînt, căci vii sînt în memoria lumii manifestațiunile „cavalerismului“ Clujenilor maghiari față cu cei nemaghiari.

Avem deci deplină „libertate“ de a ne desvolta după firea noastră nemaghiară. Chiar și „Pester Lloyd“ o spune din nou de a atîta oară în unul din cei din urmă articoli ai sei, merit a combate pe Cehii juni pentru expectațiunile lor față cu Maghiarii. „Al doilea atac în contra Ungariei“, dîce oficiosul „P. Ll.“, „zace după părerea d-lui Dr. Gregor în ideea naționalităților și onoratul vorbitor declară aproape negenat că această „idee a naționalităților“ ar fi un dinamit, care va arunca în aer statul maghiar, pentru-că la noi se enunță cu toată ocaziunea „frica de panslavism“. Această expresiune însă nu e aleasă chiar corect; noi nu vom suferi în Ungaria agitațiuni panslaviste, dar' nouă nu ne e frică de ele, ne convine mai mult dacă preste tot n'am trebui să începem lupta în contra acelora, dar' nu ne sperăm de ea. Noi acordăm naționalităților ce trăesc pe teritoriul coroanei lui Stefan posibilitatea și cea mai deplină libertate a desvoltării lor până la gradul, preste care trecînd ideea de stat maghiar ar fi primejduită. Acesta e un spaț de joc așa de extins, încât e recunoscut ca suficient chiar de toate naționalitățile nemaghiare cari trăiesc între noi și dacă Cehii tineri nu și-ar închide cu tendință ochii dimaintea faptelor reale, ar fi trebuit să recunoască, că cu deosebire cetățenii statului maghiar

de limbă slavică în anii ulimi s'au împretinit tot mai tare cu idea de stat maghiar și au făcut întrebuintare de libertate acordată lor în un mod, pe cât de abundent pe atât de prudent.

Încercarea unei înțelegeri directe dintre Sârbia și Bulgaria s'a zădărnicit în urma unui refuz categoric din partea guvernului bulgar. Bulgaria, după cum se comunică nu a făcut până acum nici o contra-propunere. Guvernul bulgar a fost făcut propunerea ca pertractările urmate până acum între principele Alexandru și regele Sârbiei să fie supuse decătră ambii principii guvernelor respective. Această propunere n'a fost primită decătră guvernul Sârbiei sub cuvântul, că aceasta ar fi o procedură necorectă față de persoana principelui Alexandru. La încercarea acestei cestiuni se pare că earăși joacă un rol însemnat agenții rusești sau după cum se îndatinează a se exprima, ca să nu se vatem sinceră noastră aliată, vom țice și noi, că ađl e mâna Rusiei neoficioase. Încât e Rusia ca oficioasă sau neoficioasă amestecată în zădărnicierea acestei înțelegeri dintre tinerele state slave de Sud, nu se poate sci. Una însă se scie de mult: Rusia adecă nu poate vedea alianța sau mai bine ăis tutoratul monarhiei noastre asupra Sârbiei, ear' Bulgarii se bucură de protecțiunea puternicului imper rusec. Nesuccesul amintitei înțelegeri se comunică de odată cu scirile despre complicațiunile serioase din Macedonia. O depeșă din 21 l. c. n. trimisă din Belgrad țice, că în cercuri hotărtoare se susține cu siguritate, că Germania, Austria și Rusia au spriginit pertractările dintre Sârbia și Bulgaria, dar' purtarea agenților rusești din Sofia au zădărnicit rezultatul.

În afacerea Egiptului i se comunică „Agenței Reuter“ din Cairo cu data de 20 l. c. n., că la cunoscuta cercare a reprezentanților diplomației ai Germaniei și Rusiei ca guvernul egiptean se numească un membru rusec și unul german la cassa datoriiilor de stat, acesta a respuns deja numiților reprezentanți. Răspunsul e de cuprinsul următor: Egiptul singur nu poate concede ca să se facă o modificare a legii de lichidațiune. După-ce însă Austria și Franca au spriginit cererea Rusiei și a Germaniei și după-ce Italia încă a declarat, că n'are nimic în contra acordării acestei cereri, mai rămâne numai de a se staveri o înțelegere asupra modului și a timpului oportun de a face cerutele numiri. Egiptul din a sa parte va acorda cu toată plăcerea cererea Germaniei și a Rusiei îndată-ce se vor fi declarat învoite cu aceasta toate puterile, cari au signat legea de lichidațiune.

Societatea de maghiarisare din Budapesta.

La 21 l. c. n. așa numita „societatea scolastică maghiară“ din Budapesta a ținut ședință ordinară. Ședința a deschis-o Carol Gerlóczy prin o vorbire. Reproducem în tot cuprinsul ei această cuvântare. Cuprinsul ei ilustrează pe deplin scopul urmărit de aceste societăți, cărora înființatorii le-au dat un nume cultural.

Eată vorbirea:

„Onorată adunare! Înainte de toate salut cu bucurie patriotică pe membrii adunați la ședința de ađi a „reuniunii scolastice maghiare“, cari prin prezentarea lor au voit a dovedi, că sînt nutriți de un viu interes față de acea reuniune, care prin respândirea limbii maghiare și al spiritului maghiar are de scop final consolidarea „ideii“ maghiare de stat, vînjoșia acestei idei.

„Când la începutul acestui an încrederea, primită din parte-mi cu mulțumită și fală patriotică, m'a pus în fruntea acestei reuniuni-mărețe, care țintese la întărirea naționalității noastre: am decis că voi sacrifica cu toată ardoarea sufletului meu și cu toată căldura inimii mele puterile-mi modeste, dar' îndoitu-mi zel, pentru înflorirea afacerilor reuniunii, fiindcă m'am condus de convingerea că reuniunea noastră e menită spre viață; patria are lipsă de ea și că prelungă însuflețirea ce se arată va fi în stare această reuniune a dovedi și progres spre scopul măreț ce-l urmăresce.

„Și precând deoparte conștiința aceea ce 'mi-a străbătut toată ființa, 'mi-a mărit slaba-mi putere și a deprins asupra sufletului meu un efect elevător, sciind că sîntem muncitorii națiunii și că lucrând la consolidarea reuniunii noastre, ridicăm pe seama patriei maghiare un stîlp puternic, pre atunci de altă parte rezultat, ce e drept mic dar' crescînd continuu, și efectul puternic ce se dovedește, 'mi-au întărit speranța și 'mi-au mărit dragostea mea de lucru.

„În un timp, dlor, când mulțimea vînând interese pare că vînează numai pîne și când lucrul ce sleesce puterile pe terenul înavuțirii, când goana sgomotoasă începe a face mulțimea nesimțitoare față de afacerea întregii națiuni: în un astfel de timp e necesar, foarte de lipsă, o astfel de reuniune, care silesc în continuu pe patriot a se gândi la aceea ce datorește patriei sale, care face atent pe cetățean la sentimentele mai curate ale inimii patriotice, la pornirile mai nobile ale sufletului și la virtuțile străbunilor, cari au luptat pentru națiunea noastră, și care desfășură steagul vechiu pe care sînt scrise ideile, care nobilizează sufletul patriotic.

„După cum apare din raportul comisiunii de inspecțiune, nu numai ne-am animat, ci am și animat; am lucrat cu zel și am insuflat și altora zel. Pe cale privată și prin presă am resfirat spiritul reuniunii noastre prin influența socială, prin sfaturi, prin ajutoare morale și prin oferte, și prin aceasta și modul de cugetare și sentimentul maghiar. — Și chiar dacă reuniunea noastră n'ar pute arêta alt succes în decursul existenței sale de câteva luni, putem

totuși inserie cu bucurie, că spitalul stîrnit prin această reuniune a lăsat urme în suflete în văile și munții frumoși ai frumoasei noastre patrie începînd din plaiurile sêlbatică romantice crescute cu brađi ale Carpaților, până în șesurile împodobite cu spice aurii, de-a curmezișul ținutului de jos asemenea suprafeții mării până la dealurile bogate de vegetațiune, dela Pojon până la cea mai neînsemnată comună săsească, — un spirit au lăsat, care, după cum credem, e destul de puternic ca să facă cu tot curagiul față nisuițelor contrare ce ar pute veni din afară și care ar cuteza să arunce tăciunele agitatorilor naționale în inima fiilor de alte rase, cari însă în iubirea patriei trebuie să fie una cu noi.

„Din lucrarea noastră am exclus tot ce ar pute da prilej la ciocniri politice și naționale. N'am inscriș pe steagul nostru forța, ci spre ajungerea scopului nostru am avut totdeauna și vom avè în vedere acel cavalerism fără seamn în istorie al națiunii maghiare, care a împărțit cu alte naționalități conlocuitoare nu numai drepturile politice, ci și cele mai roditoare pămînturi.

„Înainte noastră a falfăit și va falfăi dragostea patriotică și frățescă nutrită în timp de veacuri de rasa noastră față de alte rase. Noi nu impunem limba noastră nimînui cu forța; vom numai să întindem mod și mijloace, ca prelungă limba lor să poată învăța și pe cea maghiară, ca limbă a statului ca prin aceasta să poată pricepe mai bine inima și sufletul națiunii maghiare.

„Cu ajutorul drepturilor fundate de Maghiari, în această patriă fiecare naționalitate a putut și poate dobândi îndreptățire deplină, și poate ajunge la posesiune și în cele mai mari funcțiuni; își poate folosi limba, își poate ține moravurile, religiunea, — și când reuniunea noastră își îndreaptă atențiunea asupra celor de alte rase, voiesce numai ca prin însușirea limbii maghiare să se contopească tot mai mult cu noi în spiritul și simțemintele maghiare; să fie una cu noi în această patrie și națiune maghiară și să se numească cu fală fii credincioși ai acestei patrie.

„Credem, că nu vătămăm drepturile nimînui, când reuniunea noastră — în această privință condusă numai de scopul cultural binefacător, — dând cetățenilor ce bat, la ușa reuniunii noastre pentru învățarea limbii maghiare mijloacele necesare, — prin aceasta întipăresce numai mai bine în inimile lor cuvintele poetului: „În lumea largă afară de aceasta nu mai e pe seama ta alt loc!“

„Lucrarea faptică a reuniunii urmează numai după ce aceasta se va extinde în toată țeara; aceste câteva luni i le-a luat la dispoziție constituirea și indicarea mijloacelor, a modului și a căilor conducătoare la scop cu măsuri moderate și cu prudență: — dar' și pentru viitor rămânem fideli direcțiunii, ce am avut onoare a indica. Vom fi credincioși scopurilor și mijloacelor noastre.

„Prima atențiune 'și-o va îndrepta reuniunea noastră asupra scoalei, asupra creșterii copilor, ca deja inima copilului să scie bate și să

se scie însufleți pentru limba și statul maghiar. Începînd lucrarea noastră în scoală, vom să creșcem o astfel de naționalitate care să fie, cu sufletul și cu limba, maghiară; și care crescînd și sugînd în sine maghiarismul să scie cugeta și simți unguresce, ca să se țină nu numai de drept ci și în faptă și deplin de patria maghiară. Spre acest scop insuflăm zel învățătorilor, ajutăm nisuițelor sincere unde aceste sînt slabe, ajutăm la înființarea de internate, grădini de copii, și de scoli, împintenăm la însușirea limbii maghiare provădînd copiii cu cărți de scoală maghiare, pe cei mai săraci dar' zeloși în însușirea limbii maghiare cu haine, cu bani, cu premii și stipendii. Și deși nu vom perde din vedere acele părți ale capitalei care se maghiarizează necurmat prin scoalele lor, în care părți locuiesc în cea mai mare parte concetățenii nostri de rasă nemaghiară: totuși activitatea noastră o vom extinde cu deosebire asupra acelor sate ce formează un inel în giurul capitalei noastre și asupra acelor ținuturi ale patriei noastre unde relațiunile trecutului nu le-au pus la dispoziție mijloacele trebuincioase pentru respândirea conștiințioasă a cunoscîntei limbii maghiare.

„Dar' nu numai între păreții scoalei, ci cu deosebire pe terenul social încă se nisuesc reuniunea noastră a-și ajunge scopurile sale, spre care scop se va încerca a deștepta societatea maghiară din apatia ce se arată, — ca să îmbrățișeze marea operă a maghiarisării patrioților cu simțemintele inimii maghiare, cu însuflețire constantă, cu zel de rasă și iubire de patrie și cu vînjoșia instructivă a dușmanilor naționalității noastre și ca fiecare pătruns de spiritul patriotic și măreț să ne ajute în cercul seu de activitate la lucrarea noastră desvoltată în interesul naționalității noastre.

„Și tocmai de aceea, fiindcă reuniunea 'și-a luat de țință scopuri atât de mărețe, dorește ca reuniunea scolastică maghiară să devină obiectul dragostei națiunii și a alipirii. Contopească pentru totdeauna lucrarea ei cu vieța națiunii. Pătrundă spiritul reuniunii noastre inimile și sufletul tuturor fiilor acestei patrie, sporească reuniunea noastră conștiința națională, și dacă ar acoperi nori de jale cerul națiunii maghiare, în ăilele de tristeță în locul apatiei și a resignațiunii ea să vrăjească însuflețire și energie în inimile patrioților îngrijiți, să deștepte spre încredere în sine geniul național, — cu un cuvînt să fie totdeauna scutul naționalității maghiare, întăritoarea iubirii de patrie.

„E drept, onorată adunare, că e încă departe acel timp în care se va realiza aceea dorință isvorită din însuflețirea patriotică a poetului, ca „tot omul să fie om și Maghiar, pe care îl ține pămîntul acesta și-l acopere cu cerul seu“ — dar' dacă reuniunea noastră se va extinde asupra întregii țeri, și dacă și în cele mai departate ținuturi ale patriei noastre, în cele mai neînsemnate comune se vor constitui comitete de ale reuniunii noastre dacă spiritul patriotic al reuniunii noastre va ajunge până la înălțimile cele mai mari, poate pătrunde cu abundență inimile cetățenilor dela locuitorul capitalei până la locuitorul celui din urmă sat, dacă se vor nisui

Foița „Tribunei“.

Toader Muntean.

Era o ăi de toamnă. Frunzele galbene acoperiau ca un covor bogat drumurile din grădina noastră.

Soarele se apropia de sfințit, și unde ajungea o rađă, par'că se prefăceau toate în aur. Aerul era liniștit, greu și umed.

Pasările nu mai cântau. Numai din timp în timp ciripia câte o vrăbie și săria pe o creangă, apoi, spăriată de frunzele ce le făcuse să cadă, sbura mai departe, și earăși domnia tăcerea cea adînc melancolică a sfîrșitului de toamnă.

Am eșit de acasă cu toate că era târziu. Trebuam să umblu, să mă mișc, ca să scap de ideile întunecoase ce-mi veniau necontentit.

Mergeam încet și cufundată în gânduri. Fără ca să știu, din veche deprindere, în loc de a mă duce prin stradele cele pline de vuet și de mișcare, m'am îndreptat cătră partea cea mai liniștită a orașului.

Mergeam tot înainte fără să mă gândesc nici unde mă duc, nici când mă voi întoarce.

Din vreme în vreme, însă de departe, auđiam un sunet de corn de vînători. Numai câteva note, care se repetau în mici intervale. Era

un signal ca acela, care chiamă soldații la culcare. Sunetul par'că mă urmăria în drumul meu.

Ce însemna oare acest signal de odihnă în ăia mare, când nu dorm decăt cei bogăți, cei bolnavi și aceia, cărora le-au închis somnul vecinic pleoapele obosite?

Deodată 'l-am auđit de tot aproape și am văđut un mic cortegiu, cotind împregiurul colțului stradei.

Patru vînători duceau un sicriu. Unul mergea în urmă cu patru pâni mici, negre, și cu luminările galbene. Lîngă el un cornist cu mustața sură suna chemarea la culcare.

Acest mic cortegiu de camarăđi, care duceau pe unul de ai lor la mormînt, m'a mișcat adînc.

Fără preot, în loc de pomene pânile cele negre, drept musică nimic decăt cornul, pe care îl urmase el de atâtea ori, așa se ducea soldatul pe drum cătră vecinicie.

Vînătorii mă ajunseseră cu pasul lor cadent și acum vedeam, că pe sicriul cel de lemn, alb, era o creangă verde de brad și o decorație ca singure podoabe.

Era unul dintre aceia, care își făcuse datoria și acum putea să doarmă liniștit!

Bêtrănul, care suna din corn, era cu ochii roșii și mustața îi tremura din vreme în vreme, și apoi trecea câte o lacrimă încet preste fața lui arsă de vînt și de soare. M'am dus și eu

în urma lor. Mi se părè că trebuie să mă duc. Eșisem din oraș și trecusem o bucată de câmp; cornul resuna mai slab și tot mai slab și cornistul stetea câte odată și resufla adînc par'că ar fi suit dealul cel mai mare.

Ajunși la biserica Sf. Ion, unde se înmormîntau militarii, și pe când preotul dela cimiter cetia prohodul, m'am apropiat de bêtrănul vînător.

Cine-i mortul? E neam cu dta?

„Nu“ murmură el „E dintr'un sat cu mine“ și el începù să plîngă ca un copil, sormanul seu tată nu-l avea decăt pre dînsul!

„Cum îl cheamă?“

„Toader Munteanu. — E dela munte.“

„De ce boală a murit?“

„'I-a venit ciasul“ îmi răspunse bêtrănul uitându-se în pămînt cu fruntea încrețită. Preotul sffrșise cât s'a putut mai răpede, și în locul neamurilor departate, am aruncat eu și bêtrănul soldat ântăiele mâni de țărână în groapă. Apoi, am plecat cu toții cătră oraș. Ceilalți mergeau răpede și 'i-am pierdut curînd din vedere, bêtrănul ne urma încet și suna din vreme în vreme în corn, un singur ton trist și lung ca un rîmas bun. Apoi stătea câte odată și vedeam cum își ștergea ochii cu măneca. Soarele apusese de mult și cerul se acoperise cu nori deși și alburii. Corbii se ridicau de pe câmp și printre

crăncănitul lor lugubru se auđia cornul tot mai departe și mai departe.

Începuse să ningă, și când am ajuns acasă nu se mai vedeau frunzele de pe drumuri, totul era alb, rece și tăcut.

Gîndul meu se întorcea cătră mormîntul cel singuratic și acoperit cu omêt. „Dormi în pace, Toader Munteanu, și visează de munții tei frumoși! Țărîna e ușoară inimilor brave!“

Trecuseră câțiva ani de atunci.

Într'o vară ne-am propus să nu ne ducem în străinătate, ci să petrecem vacanța în munții Moldovii.

Am plecat fără multe pregătiri și ne-am oprit în satul cel mai frumos, pe care 'l-am înălțnit în drumul nostru.

Ajunseserăm Duminecă dimineața, clopotele sunau și lumea era la biserică; așa m'am dus și eu.

N'am intrat înlăuntru, văđînd că-i plină și că mai stăteau și alții pe afară, bărbați și femei, care se sfătuiu de unele și de altele.

Approape de ușă ședea o fetiță mititică în earbă. Era așa de frumușică. — Rumenă, cu nise ochi mari, căprîi, o gurîță ca un frag și un aer voios și fericit, încât îți părea că veđi primăvara prefăcută în copil.

Earba cea înaltă de giur împrejur era plină de flori, și albine și fluturi sburau în colo și în coace. Roua nu se uscăse încă, și unde ajungea

a fi apostoli adevărați ai limbii noastre: mama între copiii sei, patriotul în cercul concetățenilor sei, măiestrul în laboratorul seu, profesorul între zidurile scoalei, învățatul în institute și cercuri sociale cu puterea cuvântului și a scrierii, învățătorul în formarea inimii fragede a copilului, preotul între credincioșii sei și bărbatul de stat pe tribună, — neuitând aceea sentință a înaintașilor lor, cari s'au luptat pentru drepturile limbii noastre „că prin limbă trăiește națiunea“ și că limba pentru o națiune e aceea ce e aerul pentru ființele viețuitoare, cu un cuvânt, dacă fiecare posedă conștiința deplină a acelor datorințe, cari le cere patria dela dînsul ca dela un patriot, dacă nu se va învesela numai de foloase individuale ci și de tot ce atinge națiunea, — în acest cas lucrăm în unire la realizarea aceluia stat maghiar puternic și nesguduiver, despre care visăm în dorul ferbinte al inimilor noastre și în care după cum ține poetul: „Înțelegându-ne unii pe alții, un astfel de popor pășese sigur în fața ori-cărei primejdii“.

„Binecuvîntarea D-zeului Ungurilor se se scoboare peste toate nisuițele noastre urmate cu toată căldura și profunditatea patimii iubirii de patrie.

„Cu această dorință și provocându-mă la raportul ce ne schițează lucrarea noastră de până acum declar de deschisă a doua adunare generală a reuniunii scolastice maghiare.“

Referentul cetesce apoi raportul asupra rezultatului de până acum în urmărirea scopului acestei societăți. Raportul constată că reuniunea numără 619 membri fondatori, 432 ordinari și 221 membri ajutatori.

Raportorul mulțumind presei pentru spriginul dat, și primarului Gerlóczy ca președintelui reuniunii pentru zelul seu, trece la rolul reuniunii dîcînd că: În aceasta vede factorul cel mai puternic, care e chemat a zdrobi panslavismul.

Am reproduș cam deodată în tot cuprinsul seu această vorbire a președintelui comitetului de maghiarizare din capitala Ungariei, pentru-că ea ne dă o iconă viuă ca s'aputem judeca tendințele urmărite de Maghiari și încordările desperate ale luptei lor de conservare. Apoi și lor li se pare un vis dorul lor, ear' de amintirea ce și-o vor face asupra trecutului nu voiesc să vorbească.

Corespondență particulară a „Tribunei“.

Teiuș, 22/12 1884.

D-le Redactor! D-voastră cari vă interesați de toată suflarea românească, poate veți fi curioși să știți cum stăm noi opincării mai dinspre munți.

Răspunsul ce am fi să vi-l dăm, nu ar pute fi altul decât, că gemem și noi ca toți Românii de sub stăpînirea ungurească.

Nouă însă ni se pare că gemetul nostru e mai amar ca a tuturor Românilor din lume.

Pământul pre la noi fiindcă face trecere

o rață de soare, părea că nu veți decât petri scumpe.

O ceată de vrăbii se aședase pe clopotniță, și de câte-ori se mișca vre-un clopot, sbura în sus, umplînd aerul liniștit cu ciripitul lor.

Eu mă oprisem lîngă copila și o priviam cum se juca.

Avea în mînuțe un zingălu de sanie, pe care îl scutura neconținut. Apoi, când îl scăpa jos, se uita la un moșneag înalt și uscăcios, care ședea aproape de dînsa pe o peatră de mormînt și striga cu glas rugător „Dă, hopa.“ Moșneagul se pleca de țecce ori în șir, cu cea mai mare răbdare, îl căuta prin earbă, și i-l dădea.

Un căne mare mișos dormia cu capul pe labe la picioarele bătrînului.

De câte ori se pleca moșneagul și căuta prin earbă, ridica și cănele capul, se uita ce face stăpînul seu, apoi dădea puțin din coadă și puneă earăși capul cel gros pe labe, ca un căne cu minte, care vede că nu se petrece nimic primejdios.

Și copila ridea și earăși suna din clopoțel. „E nepoțica d-tale?“ îl întrebaiu pe bătrînul, desmerdînd fața drăgălașei copile.

„Nu“ îmi răspunse scurt, și cu ochii lui cufundați sub nisce sprîncene stufoase se uita plin de mînie la mine. „N'am nici copii, nici nepoți.“

dela țeară la munte nu e roditor, cu atîta e mai bun de pomi.

Pomi de soiul excelent, produc și se produc pe aici cu imbelșugare. E dureros însă că pomii uscați și periți nu se înlocuiesc cu alții noi. Așa că ramul principal de trăit pentru Românimea de pe aici se poate țice că e în decadență.

Locuri multe rămân pustii, căci decadența în vite a adus cu sine neputința gunoierii și a locurilor acelora, unde firea ar permite așa ceva.

Grâu se cultivă mai numai de primăvară, cucuruzul rar se coace. În estimp grăul a fost slab, ear' cucuruzul și necopt.

Rubrica de trăit pre aici sînt și au fost pădurile, dar' nu se poate țice că vor fi și pe viitor; căci necontrolate au ajuns în stare miserabilă, ear' modul cum ați se folosesc acuși ne va face să ne procurăm lemne de foc de pre aiurea, fără ca locurile de unde pier să poată fi de ceva treabă.

Poporul a sărăcit în măsură foarte mare. Restanțe de contribuțiuni de pe ani, isvorite parte din sărăcia noastră, parte din neîncrederea în organele ce o adunau, căci adese dăm de pungi flămînde, cari cu cât dai mult cu atât fii cere mai mult, vorba cea „mîncînd se face apetitul“. Pricina cea mai mare e că lipsese buna credință și interesul de bieții opincari. Rar se arată prin comune după dare cei chemați, ear' când vin, atunci mai nici odată nu vin fără executori.

De multe ori ne silim să facem bani, până ce vine însă notarul pe sate, fi păpăm și când sîntem cu banii luați pe camătă pe seama dării păpați, eacă executorul e la poartă.

Astfel se poate explica cum s'au vîndut moși cu 60—80 în Măjina și pe aiurea și cum astfel de prospecte sînt în toate părțile.

Abusuri se fac cu carul altmintrenea nu putem sci cum dăm dare de miliție unii, și servim și la miliție.

Aruncuri pentru înfrumșetarea Aiudului, a drumurilor, cari încă ni s'au făcut mai rele în urma ordinilor mai înalte, ne mai omoară. Îndatorăți pe la bănci sîntem cu grămada, unde vom eși și cu aceste, scie cel de sus.

Ceea ce ne doare mai amar e lipsa de inteligență română în Aiud, nu ne putem explica cum de n'avem un avocat român cel puțin, destoinic în toată puterea cuvîntului.

Nu cred că aiurea ar fi pentru un om sincer cu talente și trezii mai bune prospecte ca aci.

Procese sînt, așa Aiudul de sus are cu Aiudul pentru pășunatul comunal, eară Răchiselul pentru averea bisericii cu contesa Zichy. A alerga pentru toate afacerile pe la orașe străine, ni-e greu, eară a ne da tot pe mîna străinilor ni-e frică, căci pișcați sîntem și pe față și pe dos.

V'am scris de altădată că postul de preot la penitenciarul din Aiud e dat la concurs. Acum cu mulțumire sufletească vă pot relata că s'a întregit cu o persoană care promite a ne face onoare.

Este însă de tot mare nedreptatea și lovirea autonomiei bisericii gr. cat. ce se dă prin aceea

Vedînd apoi că nu mă duc, se sculă încet și se depărtă fără a se mai uita o singură dată înapoi.

Copilița, aruncă deodată jucăria ei, și încep să deie din mînuțe ca o pasere, care învață a sbura „Mama, mama!“ ciripia dînsa plină de bucurie.

O femeie tînără și înaltă, cu o față veselă și inteligentă o luă răpede în brațe.

„Te-a lăsat moș George singur, drăguța mamei“ îi dîse sărutînd-o și aruncîndu-mi totodată o privire plină de curiozitate.

„Mi se pare că a fugit de mine. L-am întreat dacă îi este nepoată, copila d-tale, și el s'a supărat.“

„Sărmanul om! A avut numai un băiat și acela i-a murit la Iași. Era soldat, vor fi aproape șese ani de când a plecat de aici. Dău să-l ierte! Bietul bătrîn e amărît, că nu mai are pe nimeni în lume!“

„Cum îl chiamă pe moșneag?“

„George Muntean.“

„Muntean! Pe fiul seu nu-l chema Toader?“

„Ba da. Poate l-ai cunoscut cumva?“

„Am fost la înmormîntarea lui.“

„Fie-i țerina ușoară! Păcat de dînsul“, murmură femeia și vedeam o lacrimă în ochii ei.

(Va urma).

că greco-catolicii din temniți sînt puși sub păstoria unui preot romano-catolic.

Considerînd că numărul gr. cat. adese-ori e mai mare ca al gr. or.; că preotul gr. cat. din Aiud, care a funcționat și a tras salariu de 300 fl., ear' în timpul din urmă deși nu a fost remunerat pentru ostenele decît prin sume de batjocură, totuși și-a împlinit oficiul, e exclus, ori cum ar cerca omul după cauză, aceea nu și-ar pute găsi explicarea decît în șovinism.

Credem că forurile noastre competente nu vor suferi această călcare de lege, și că preotului din Aiud i se va demanda să și deprindă oficiul chiar de nu i-ar respăli statul ostenelele.

Eu cred că mai bine s'ar pute încredința poporul gr. cat. preotului român gr. oriental, decît celui romano-catolic, căci cuvintele s. Paul: „Mai bine 5 cuvinte în limba națională au valoare netăgăduită la poporul nostru, ear' de subtilități dogmatice nu are prea multă pășare.“

Ca noutate vă pot împărtăși că la bisericile gr. cat. a venit ordinațiune mai înaltă pentru a se ruga, ca nevoile și necazurile, cu cari se luptă biserica să le aline D-șeu.

Nimerit lucru.

Dumnezeu se deie și Arhierieilor tîrie și caracter hotărît bărbătesc, ca să poată lupta cu credință, curaj și constanță de martiri pentru biserica ce suferă.

Cronică.

Balul român din Viena. S'a constituit comitetul balului, alegînd de președinte pe d-l Dr. Ciurcu, de vice-președinti pe d-nii stud. med. M. de Vișnevschi și stud. med. D. Gailav. Ziua balului, ce se va ține în Februarie, are să se hotărească mai de-aproape în ședința proximă a comitetului.

Ancheta maghiară în afacerea reînfințării Iosefinului s'a decis Sămbăta trecută într-o ședință, presidată de ministrul Trefort, în contra reînfințării Iosefinului și pentru susținerea de stipendii pentru fiii medici militari.

Foc în opera de curte din Viena. Precum raportează foile Vieneze scena teatrului acestuia s'a aflat în 19 l. c. n. în mare primejdie și numai prezenței de spirit și energiei unui pompier e de a se mulțumi, că nu s'a lăsat focul.

Urmări ale defraudățiunilor din Viena. În 22 l. c. n. s'a împușcat și Ioan Lucas, șeful despărțimentului de efecte dela „Giro- und Kassen-Verein“, un cumnat al defraudantului arestat dela aceeași bancă, Baldey. Se țice că imputările făcute lui pentru neglijență în controlul obligat, au fost cauza sinuciderii.

Corpurile legiuitoare ale României. Dumineca trecută, la oarele 11 a. m. biroul și comisiunea Senatului au fost la Palat de au prezentat Regelui adresa de răspuns la mesajul Tronului. În aceeași zi la oara 1 și jumătate Regele a primit biroul și comisiunea Camerei cu adresa de răspuns la mesajul regal. În ultimul nostru număr am reproduș amîndouă proiectele de răspuns, ce au fost în urmă votate și definitiv. Ieri a început în cameră desbaterea proiectului de lege asupra cumulului funcțiunilor.

Întrunire de preoți în Bucuresci. Dumineca trecută, scrie „Ortodoxul“ a fost în localul Mitropoliei o numeroasă întrunire de preoți între cari erau și mulți dela comunele rurale. Ei au continuat cu discutarea proiectului de lege pentru îmbunătățirea pozițiunii clerului. După aceasta ei au avut onoare de a fi primiți de I. P. S. Mitropolitul primat, care le-a adresat câteva cuvinte părintesci, asigurîndu-i că toți Prea Sfinții Metropoliți și Episcopi stăruiesc pentru realizarea îmbunătățirilor de mult așteptate.

Din Sofia primesce „Die Prese“ scirea, că patru sute de Arnăuți au năpustit satele Bistrița și Bogomila din cercul Valese și l-au prădat.

Principele Bismarck, după cum circula fama prin Paris, se duce însoțit fiind de fiul seu Wilhelm în capitala Francei, unde va petrece între al 12-lea și 14-lea Ianuarie 1885 st. n. Din alte părți se desminte altcum scirea aceasta, colportată cu deosebire de diarul parisian „Figaro.“

Cholera în Franca și Italia s'a stîns cu totul, precum constată scirile mai noue în mod pe deplin acreditate. Dreptaceea ministerul de interne austriac a dispus ridicarea totală fără amănare a măsurilor de control la hotarele țerii.

Israeliiți români în America. Se scie țice „Românul“, că mai mulți Israeliiți au plecat din România în America. „Fraternitatea“ pri-

mesce în această privință următoarele sciri din Montreal în Canada: Acolo se află un număr însemnat de tineri Israeliiți Români veniți din toate unghiurile țerii. Unul din ei d. I. B. Weisler, venit de curînd din Roman, din loc bacauan, a avut nimerita idee de a provoca pe compatrioții sei a înființa o societate. Spiritul de asociere în America fiind foarte viu și guvernul încurajînd societățile, ea s'a realizat curînd sub denumirea de „Societate israelito-română Stern“ și a căpătat înalta aprobare a guvernului, acordîndu-i drepturile unei comunități; adevăratul drept de a elibera acte de nascere și de înmormîntare, de a da cununia civilă și religioasă, de a judeca pe membri; și hotărîrile tribunalului ei să fie valabile pentru guvern și executate de autoritățile competente; cum și alte drepturi. Treizeci și doi tineri ovrei din România s'au înscris deja în această societate și se vor înscrie de sigur și ceilalți. D. I. B. Weisler s'a ales ca președinte al societății s'au mai bine țis a comunității nou formate. Primul plan al societății e de a realiza un cimitir și o sinagogă, pentru care speră a căpăta ofrande chiar din România.

Varietăți.

(O femeie de 126 ani.) Se comunică din Dorohoiu „Voinței Naționale“, că la 22 Noemvrie trecut a încetat din viață, în comuna Herța din acel județ, femeia Leia Sluva în etate de 126 ani, care când era în viață spunea că avea 20 de ani când s'a luat Bucovina și că a fost la iarmarocul ce se făcea la Cernăuți, când această țeară aparținea Moldovii. Ea mai spunea că în acel timp era ispravnic în Cernăuți boerul Platog, proprietarul moșiei Tarnaucă, din județul Dorohoiu, și că soția sa a fondat spitalul din această comună.

(Copila cu pîrul de argint.) De vre-o câteva săptămîni între oarele două și trei după ameați, se vede preumblîndu-se la „Bois de Boulogne“, la Paris, o copilă de aproape țecce ani, care atrage atențiunea tuturor.

Această copilă este elegant îmbrăcată, pare a fi îndestul de sănătoasă și are pîrul alb, întocmai ca argintul, lung de aproape șesecinci centimetri și cădînd pe umeri în bucle.

Este de notat că copila aceasta nu este o albinoasă. Ochii n'au culoarea roșie caracteristică acestor casuri particulare, și pare că această albeață a pîrului o datoresce unor cauze morale. Aceasta merită o explicațiune.

D-șoara Sașa de Skob... — astfel se numesce copila — este fiica unei doamne poloneze, veduvă de mai mulți ani, și al cărei soț, comitele de Skob... fu ucis într-un duel cu pistolul, rămas celebru, de cătră unul din compatrioții sei, d. P. Cr. D-na de Skob... era însărcinată, când se aduse acasă soțul ei aproape murind.

În peptul ei izbucni o revoluțiune îngrozitoare, și, după trei luni, copila ce născu avea capul acoperit cu pîr alb. Copila creșcu, și pîrul ei își păstră culoarea anormală.

Nu poate cineva să și închipuiască până la ce punct această figură de copilă, puțin gînditoare, este încântătoare cu bucele sale cele lungi, cari îi dau aerul unei țeite.

Ea se preumblă în totdeauna cu mama-sa, care dela moartea soțului ei umblă îmbrăcată în negru. Copila asemene e îmbrăcată în negru, ceea-ce produce un contrast foarte atrăgător. Ea este deja cunoscută de tot cartierul dela „Bois de Boulogne“ sub numele de „Copila cu pîrul de argint.“

Posta ultimă.

Budapesta, 22 Decemvrie n. Părechea princiară de coroană a sosit astăzi seara aci. La gară Altețele Lor au fost salutate de Jókay. Mîne dă Principele de coroană audiențe.

Viena, 22 Decemvrie n. Se țice, că Luca Jauner a păgubit „Giro-Cassenverein“-ul cu un deposit de 45,000 fl.

Lipsca, 22 Decemvrie n. În procesul anarchistilor s'a adus sentința următoare: Reinsdorf a fost condamnat la moarte, respective la 15 ani de închisoare; Bachmann la închisoare pe 10 ani; Rupsch și Kuchler la moarte, respective la închisoare pe 12 ani; Holzhauer la închisoare pe 10 ani; ceilalți acușați au fost achitați.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 23 Decemvrie n. Poliția a descoperit ieri seara în Pesta nouă o tipografie socialistă secretă; s'au ridicat presa, utensiliile, literile, scrieri socialiste și manuscrise. Două persoane au fost arestate, alte două se urmăresc.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extras din foaia oficială.

Licitațiuni.

Se vând realitățile Anei Kondaly din Lugoj în 29 Decembrie 1884 la tribunalul din Lugoj.

Publicări.

Din partea tribunalului din Bistrița se provoacă aceia, cari au pretensiuni asupra cauziunei de 2000 fl. a fostului notar public G. Filtsch a 'sile valida în 3 luni.

Edicte.

Din partea tribunalului din Zelau se provoacă interesatul din comuna Farkasmezó a se înfățișa în 5 Februarie 1885 la pertractarea pentru proporționare.

Din partea tribunalului din Dej se provoacă interesatul din comuna Pribékfalva a se înfățișa în 10 Februarie 1885 la pertractarea pentru proporționare.

Concurse.

Din partea tribunalului din Elisabetopol se deschide concurs asupra averii lui Gregorie Florian în Cohalm. Insinuări până în 3 Februarie 1885. Pertractare de licitare în 27 Februarie 1885.

Bibliografie.

Biserica și școlă. Foaie bisericească, școlastică. literară și economică. Apare odată pe săptămână: Dumineca. Arad 9/21 Decembrie 1884. Anul VIII. Nr. 50. Sumar: Disciplina (studiu pedagogic), de Dr. Pipoșiu, profesor. — Inima și dezvoltarea ei (continuare) de Krates. — Despre școlă și familie ca baza înfățișată a educațiunii și raportul dintre acestea cu privire la Români, de Nicolau Crișmariu, învățător. — Diverse. — Edict. — Avis. — Concurse.

Sciri economice.

În ce raport stă circulațiunea monetară cu numărul locuitorilor?

În Franța este de 221 franci și 50 centime de locuitor, din cari 21 franci și 88 centime în bilete de bancă, și notași bine că acolo biletele de bancă nu sânt astăzi mai mici decât 100 fr.

În Belgia este de 167 franci 84 centime de locuitor. În Olanda de 136 franci 73 centime de locuitor, din cari 45 fr. în biletele de bancă. În Belgia sânt emiși în bilete de bancă, 48 fr. 84 centime de fiecare locuitor. În Angliera circulațiunea monetară este de 117 fr. 34 centime de fie-care locuitor. În Germania 75 fr. de locuitor; în România, cea mai de pe urmă pe scară, sânt abia 24 lei 14 bani de locuitor.

Piața din Sighișoara, 22 Decembrie. Grâu curat hectolitra fl. 5.— până fl. 6.—; grâu mestecat fl. 4.30 până fl. 4.80; sęcara fl. 3.20 până fl. 3.50; ovėsul fl. 2.— până fl. 2.30; cucuruzul fl. 3.60; fasolea fl. 4.—; crumpenele fl. 1.60; mazerea chilo 20 cr.; lintea 22 cr.; mälaiul 13 cr.; lumini de sęc chilo 60 cr.; säpunul 32 cr.; sęc brut 32 cr.; sęc de vitä fl. 1.—; unsoarea de porc 65 cr.; carnea de vitä 40 cr.

Piața din Fägäraș, 19 Decembrie. Grâu frumos hectolitra fl. 5.80 până fl. 6.50; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.50; sęcara fl. 3.20 până fl. 3.30; cucuruzul fl. 3.— până fl. 3.50; ovėsul fl. 2.10 până fl. 2.25; sęcmența de cânepă fl. 5.— până fl. 6.—; sęcmența de în fl. 11.— până fl. 12.—; fasolea fl. 4.— până fl. 5.—; mazerea fl. 6.— până fl. 7.—; lintea fl. 9.— până fl. 10.—; crumpenele fl. 1.20 până fl. 1.50, mälaiu fl. 9.— până fl. 9.90, sęc brut 100 Kilo fl. 40.— până fl. 42.—; unsoarea de porc 65—68, slänina 60—80; cânepa fl. 30.— până 40.— Un chilo carne de porc 44 cr.; carne de vitä 42 cr.; carne de vitel 36 cr.; carne de mel — cr.; ouë 4 cu 10 cr.; chim fl. 10.— până fl. 12.—; lumini turnate de sęc 58 cr până — cr.

Bursa de București.

Cota oficială dela 21 Decembrie st. n. 1884.

Table with columns: Renta amort. (5%), Rur. conv. (6%), Acț. de asig. Dacia-Rom., Banca națională a României, Impr. oraș. București, Credit mob. rom., Acț. de asig. Națională, Scrișuri fonciare urbane (5%), Societ. const., Schimb 4 luni, Aur.

Bursa de Viena

din 22 Decembrie st. n. 1884.

Table with columns: Rentă de aur ung. 6%, hârtie 4%, hârtie 5%, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune), Bonuri rurale ung., Despăgubire pentru dijma ung. de vin, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Segedin, Rentă de hârtie austriacă, Losurile austr. din 1860, Acțiunile băncei austro-ungare, Argintul, Galbeni împărătesci, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlinge.

Bursa de Budapesta

din 22 Decembrie st. n. 1884.

Table with columns: Renta de aur ung. 6%, hârtie 4%, hârtie 5%, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune), Bonuri rurale ung., Despăgubire pentru dijma ung. de vin, Imprumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Segedin, Rentă de hârtie austriacă, Argint austriacă, Losurile austr. din 1860, Acțiunile băncei austro-ungare, Argintul, Scrișuri fonciare a le institut. de cred. și ec. „Albina“, Galbeni împărătesci, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlinge.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC

din Sibiu

execută tot felul de lucrări tipografice și în deosebi tipăresce

cărți de tot felul,

anunțuri de căsătorie,

anunțuri funebre placate,

bilete de vizită,

conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile moderate.

De asemenea Institutul primesce în editură cărți școlare și în genere cărți menite a fi răspândite în popor, precum sânt: povești, snoave, poesii populare, istorioare morale, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în stil popular și alte de asemeni.

Condițiunile editurii urmează a fi stabilite prin bună învoială între autor și direcțiunea Institutului. [101] 13

Am onoare a anuncia P. T. Public că am primit prin cumpărare și voiu purta de acț încolo sub numele meu propriu

Cofetăria și cafeneaua lui Friederic Klauss

din piața de aici ce există de mulți ani și se bucură de un nume foarte bun.

Pentru

Serbătorile crăciunului și pentru anul nou

imi iau voiă a atrage atențiunea, afară de cofeturi fine, torte garnisite, în formă și cu cremă, strudel cu mac, cu nucii și bavarez, pezmët veritabil de Brașov cu vanilie și anison, cu deosebire asupra pâinii Kletzen de Botzn, asupra rachatului, precum și asupra depositului meu bine asortat cu bomboniere fine și foarte fine, cartonage, desert fondant și de ciocoladă, figuri de licor, bomboane de salon și cu rachet de gutui. Mai departe am afară de o colecție bogată de licoruri din țeară și străine și vinuri de butelie, totdeauna compoti de toată specia de fructe, dulceață, serbet și geleuri mai departe cofeturi de teă precum: ciocoladă, patience, bisquit de teă din Viena, pâne de vanilie și lemonie etc. și mă recomand pentru executarea cea mai efină și cea mai promptă de toți articolii de cofetărie.

Sibiu, 20 Decembrie 1884.

Cu toată stima

Anton Nawara.

[111] 1-6

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Large table with multiple columns showing train schedules between Budapest, Predeal, Arad, Teiuș, Sibiu, and other stations. Includes columns for train type (Tren de persoane, Tren omnibus, Tren accelerat) and departure times.

Nota: Numerii încuadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.